

Csendőrhadnagyok avatása 1944. november 15-én.

A Magyar Csendőr 1944. december 1-i számából vettük ki ezt a fényképet és egy rövid megemlékező írást a Csendőrnapi alkalmából.

A bánffyahunyadi csendőrszázad harcai

Dr. Hidvégi Flórián százados

Mint résztvevő, leírom egyik alakulatunknak, a bánffyahunyadi csendőrszázadnak ez év őszén, az áruló oláhok ellen vívott harcát. Megindítója kívánok lenni ezzel azoknak a leírásoknak, melyeket bajtársaim küldenek be lapunknak, a csendőrség dicső történelmének öregbítésére.

A század 1944. szeptember 2-án 22 órakor a kolozsvári csendőrkerületi parancsnokság távbeszélő parancsára tehergépkocsi szállítással Kolozsvárra érkezett, ahol elszállásolt.

Szeptember 3-án a századot megerősítve idősebb korosztályú honvédekkel, egy pótgyalozezrednek rendelték alá azzal a feladattal, hogy a határainkon egyre betörő románok ellen indítandó támadás során a Felektől (Kolozsvártól délre 8 km-re) kétoldalt támadó gyalozezred után előnyomulva, az esetleg visszamaradó ellenséges fészkeket Ny-ról K-re sodorítsa fel, majd a falut az ellenségtől tisztítsa meg s védje Kolozsvárt az ellenség esetleges visszavágásával szemben.

A támadás szeptember 5-én hajnalban indult meg élénk ellenséges tűzérési, aknavető, géppuska, golyószóró és puskatűzben. Két küzdő zlj. Feleket

megkerülve, csekély ellenállás után a határt átlépte, s a védőállásokon túljutott. Solymosi főhadnagy csoportja, mely 20 csendőrből és 20 honvédből állott, 4 golyószóróval a jobb küzdő zlj. mögött balra kanyarodva, az ellenséges állások oldalába került és közelharcban kézigránátokkal felsodorította, nagy veszteséget okozva az ellenségnek. Közben 30 foglyot ejtett, 2 páncéltörőt, 2 aknavetőt, 3 gránátvetőt, 1 géppuskát, 8 golyószórót és sok puskát, löszert és felszerelési cikket zsákmányolt, majd feladata szerint az elfoglalt állásokat megszállta, hogy a falut biztosítsa.

Süveges főtörzsörmester csoportja, 2 golyószórós raj erőben, közben az ellenség nehéz és könnyű fegyvereinek igen erős, kétoldali tüzeiben állott, melyet hatásosan viszonzott, s közben a később hősi halált halt Hujber Lajos psz. örv. egy ellenséges aknavetőt is kilőtt golyószórójával.

Szeptember 5-én fél 8 órakor bánffyahunyadi századbeli csendőr tüzte ki a feleki román figyelő kilátóra a nemzeti lobogót.

Az én csoportom a műút baloldalán előnyomuló részeivel aknamezón áthatolva jutott a faluba, amelynek megtisztítását 11 órára befejezte.

A század vesztesége egy halott és egy könnyebben sebesült csendőr, a beosztott honvédek közül pedig több könnyebben sebesült volt. Egy súlyosan sebesült később meghalt.

Miután a falu megtisztítása befejeződött, a század a zsákmányolt hadianyagot összegyűjtötte, s később, nagyobb honvéderők beérkezése után, a századot bevonták s egyes biztosító részek kivételével bevonult Kolozsvárra.

A harcokban különösen kitűnt Solymosi Miklós fhdgy., aki rettenthetetlen bátorságával mindig kis csoportja élén járt, s hatalmas lendülettel a többszörösen túlerőben levő ellenséget leküldve, megakadályozta, hogy a küzdő zászlóaljaink hátába kerüljön.

Szeptember 6-én a század — portyázókkal megerősítve — parancsnokságom alatt a Gyalura már több ízben betört román erők ellen vállalkozásra indult. A vállalkozás folyamán a század a kiterjedt erdőségekben az ellenségen rajta ütött, elfoglalta a határon túlvonó Hidegszamos községet és környékét az ellenségtől megtisztította, nagy veszteséget okozva annak. Közben 2 golyószórót, sok puskát zsákmányolt nagymennyiségű lőszerrel és több foglyot ejtett. Saját veszteség egy súlyosan sebesült csendőr és négy

könnyebben sebesült honvéd volt.

Szeptember 8-án a vállalkozást Melegsamos felől ismételte meg a század parancsnokságom alatt, egy honvédszázad és egy nehézfegyver szakasz bevonásával. Ez alkalommal az ellenséget a gyalui havasokba verte vissza, s Melegsamos községet birtokba vette. Ettől az időtől kezdve az ellenség betörései ezen helyen megszűntek.

A század legénysége minden alkalommal példatadó vitézséggel és lelkesedéssel küzdött. Mindenik az élen akart járni, s mindeniknek nagy része volt a szép eredmények elérésében.

Az ellenség előtt tanusított vitéz és önfeláldozó magatartásáért a hősi halált halt Hujber Lajos psz. örv. a Magyar Kisezüstöt, míg Daróczi István psz. szkv., Biró István, Berecki Sándor, Bodoczi Mihály, Bata Lajos és Péter András psz. örv. a Magyar Bronz Vitészégi érmet érdemelte ki, utóbbi kettő a Gyalu melletti, a többiek a Feleki harcokért.

Romocsa Károly psz. örv. részére a Magyar Nagyezüst Vitészégi érem adományozása folyamatban van.

Solymosi fhdgy. kitüntetési javaslata szintén elintézés alatt áll.

A hazáért mindhalálig!

Domokos Sándor

Az elmúlt év augusztus 20-án mi öreg Ludovikások — akik között sokan velem együtt ünnepelték hadnaggyá avatásuk fél évszázados évfordulóját — meghívást kaptunk, hogy vegyünk részt az új hadsereg fiatal tisztjeinek eskütételi ünnepélyén. Az ünnepség a budapesti parlament előtti Kossuth téren játszódott le.

A rendezőség mindent elkövetett, hogy az ünnepélyt a magyar nemzeti hagyományok szellemében vezesse le. Az ünnepi beszédet Für Lajos honvédelmi miniszter mondotta. Beszédében kihangsúlyozta, hogy a hadsereg ma már a nemzet érdekeit képviseli, nem pedig egy elnyomó hatalmat szolgáló pártállamét. Felvonultatták a régi történelmi zászlókat. Ósmagyar öltözetet viselő lovasok kísérték a nemzeti függetlenségünk ezen szimbólumait. Elhangzott a himnusz. A fiatalok erélyes hangon visszhangozták az előttük felolvasott esküszöveget...

Míg az ünnepség folyt, lelki szemeim előtt lejátszódott az ötven évvel ezelőtti eskütételünk...

És ekkor egy nagy úrt éreztem. Valami hiányzott. Sokáig nem tudtam mi, de azután lassan az emlékezet kódéből kitisztult a kép. Rádöbbentem hiányérzetem okára.

Elsősorban a régi Ludovikás Zászló. Ezt az erekiyet csak két nappal előbb adta át a várban a Ludovikások

küldöttsége a Hadtörténeti Múzeumnak. Bár nem volt semmi kikötés, mindannyian reméltük, hogy ez a zászló is ott lesz a többi nemzeti ereklye között. Nem volt. Ez nem csak nekem, de sokunk, más Ludovikásnak, a lelkében is nagy űrt hagyott. Valahogy úgy éreztük, hogy a szép szavak mögött még mindig meghúzódik egy titkos gyanakvás, azzal a múlttal szemben, amit a mai ellenzék még mindig a meghamisított történelem alapján ítél meg. A kormány pedig fél az ellenzék megbélyegzésétől. Azt pedig már gyakorlatból tudjuk, hogy a sajtó ellen a tények sem nyújtanak védelmet. Lehet, hogy érzelmeimen keresztül ítélem meg a történeteket, de ez volt az első a három tényező közül, mely beárnyékolta számomra az egyébként ragyogó napsütésben tündöklő Kossuth teret.

A másik ütés akkor érte a szívemet, mikor hiába vártam azt a szent szót az eskü szövegében, hogy „Haza”. Az esküt az új tisztiek a Köztársaságra tették. Elgondolkoztam. Örök érték-e a Köztársaság? Nem. Ez csak egy államforma. A királyság is az. Az alkotmányos demokrácia is az. Természetesen ezek mind magasabbrendű államformát jelentenek, mint a szélsőséges diktatúrák. De mégis csak egy politikai berendezkedést jelölnek. Mi ott a Ludovika Akadémia nagymezején nem a királyságra esküdtünk. Mi a „Haza”-ra esküdtünk, mely minden politikai formán